

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАУКОВИЙ ЧАСОПИС

УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
імені Михайла ДРАГОМАНОВА

Серія 15

НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНІ
ПРОБЛЕМИ ФІЗИЧНОЇ
КУЛЬТУРИ
(фізична культура і спорт)

Випуск 7 (194) 25

Київ
Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова
2025

УДК 0.51

Н 34

WEB сторінка електронного видання : <http://enpuir.npu.edu.ua>; <http://spppc.com.ua>

www.ffvs.npu.edu.ua/chasopys-npu-seriia-15.

Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення

Витяг з реєстру суб'єктів у сфері медіа-реєстрів Ідентифікатор медіа R30-01416 від від 28.09.2023

Збірник включено до переліку наукових фахових видань України категорії «Б» за галузями наук: 011

«Педагогічні науки», 017 «Фізичне виховання і спорт» – (Наказ Міністерства освіти і науки № 886 від 02.07.2020).

Редакційна рада:

Андрущенко В.П.	доктор філософських наук, академік НАПН України, ректор УДУ імені Михайла Драгоманова; (гол.Ред.ради);
Вернидуб Р.М.	доктор філософських наук, професор, УДУ імені Михайла Драгоманова;
Євтух В.Б.	доктор історичних наук, професор, УДУ імені Михайла Драгоманова;
Дробот І.І.	доктор історичних наук, професор, УДУ імені Михайла Драгоманова;
Мацько Л.І.	доктор філологічних наук, професор, академік НАПН України, УДУ імені Михайла Драгоманова;
Падалка О.С.	доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, УДУ імені Михайла Драгоманова;
Торбін Г.М.	доктор фізико-математичних наук, професор, УДУ імені Михайла Драгоманова;
Шут М.І.	доктор фізико-математичних наук, професор, академік НАПН України, УДУ імені Михайла Драгоманова.

Редакційна колегія серії:

Тимошенко О.В.	доктор педагогічних наук, професор, декан факультету фізичного виховання, спорту і здоров'я УДУ імені Михайла Драгоманова; Головний редактор.
Дьоміна Ж.Г.	кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики фізичного виховання факультету фізичного виховання, спорту і здоров'я УДУ імені Михайла Драгоманова; Заступник головного редактора.
Андрєєва О.В.	доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор, завідувач кафедри здоров'я, фітнесу та рекреації, Національний університет фізичного виховання і спорту України (м. Київ, Україна)
Ареф'єв В. Г.	доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики фізичного виховання, УДУ імені Михайла Драгоманова (м. Київ)
Грибан Г.П.	доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри фізичного виховання та спортивного вдосконалення, Житомирський державний університет імені І. Франка (м. Житомир, Україна)
Приймаков О.О.	доктор біологічних наук, професор, професор кафедри здоров'язбережувальної освіти та фізичної рекреації факультету фізичного виховання, спорту та здоров'я, Український державний університет імені Михайла Драгоманова (м. Київ)
Пронтенко В.В.	кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, доцент кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту, Житомирський військовий інститут імені С. П. Корольова (м. Житомир, Україна)
Пронтенко К.В.	доктор педагогічних наук, доцент, доцент кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту, Житомирський військовий інститут імені С. П. Корольова (м. Житомир, Україна)
Суценко Л.П.	доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри фітнесу та фізкультурно-спортивної реабілітації, Український державний університет імені Михайла Драгоманова (м. Київ)
Тимчик М. В.	кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри олімпійського та професійного спорту, Український державний університет імені Михайла Драгоманова (м. Київ)
Томенко О.А	доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор, завідувач кафедри теорії та методики фізичної культури, Сумський державний педагогічний університет (м. Суми, Україна)
Ейдер Ежи	доктор педагогічних наук, доктор наук з фізичного виховання, професор Щецинського університету (Польща)
Масол В.В.	доктор філософії, викладач кафедри теорії та методики фізичного виховання факультету фізичного виховання, спорту і здоров'я Українського державного університету імені Михайла Драгоманова; Відповідальний секретар

ISSN 2311-2220

Схвалено рішенням Вченої ради УДУ імені Михайла Драгоманова

Н 34

Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 15.

Науково- педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць / За ред.

О. В. Тимошенка. – Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2025. – Випуск 7 (194). – 247

У статтях розглядаються результати теоретичних та науково-експериментальних досліджень у галузі педагогічної науки, фізичного виховання та спорту, висвітлюються педагогічні, медико-біологічні, психологічні і соціальні аспекти, інноваційні технології навчання фізичної культури, практики підготовки спортсменів. Збірник розрахований на аспірантів, докторантів, наукових, педагогічних та науково-педагогічних працівників. Статті друкуються в авторській редакції.

© Автори статей, 2025

© Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2025

© Редакційна колегія серії, 2025

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE

NAUKOWYI CHASOPYS

Drahomanov Ukrainian State University

Series 15

SCIENTIFIC AND
PEDAGOGICAL PROBLEMS OF
PHYSICAL CULTURE
(physical culture and sports)

Issue 7 (194) 25

Kyiv
Publishers of State Mykhailo Drahomanov
University 2025

UDC 0.51

N 34

WEB page of electronic edition: <http://enpuir.npu.edu.ua>; <http://spppc.com.ua/www.ffvs.npu.edu.ua/chasopys-npu-seriia-15>

National Council of Ukraine on Television and Radio Broadcasting

Extract from the register of subjects in the field of media registrars Media identifier R30-01416 dated 09/28/2023

The collection is included in the list of scientific professional publications of Ukraine of category "B" by branches of science: 011 "Pedagogical sciences", 017 "Physical education and sports" - (Order of the Ministry of Education and Science № 886 from 02.07.2020).

Editorial Board:

- Andrushchenko V.** Doctor of Philosophy, Academician of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, rector of the State Mykhailo Drachmanov University (head of the board);
- Vernidub R.** Doctor of Philosophy Sciences, Professor, State Mykhailo Drachmanov University;
- Yevtukh V.** Doctor of History Sciences, Professor, State Mykhailo Drachmanov University;
- Drobot I.** Doctor of Historical Sciences, Professor, State Mykhailo Drachmanov University;
- Matsko L.** Doctor of Philology Sciences, Professor, Academician of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, State Mykhailo Drachmanov University;
- Padalka O.** Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Corresponding Member of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, State Mykhailo Drachmanov University;
- Torbin G.** Doctor of Physical and Mathematical Sciences, Professor, State Mykhailo Drachmanov University;
- Shut M.** Doctor of Sciences (Physics and Mathematics), Professor, Academician of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, State Mykhailo Drachmanov University.

Editorial board:

- Tymoshenko O.** Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, dean of the Faculty of Physical Education, Sports and Health, State Mykhailo Drachmanov University; **Editor in Chief.**
- Domina Zh** Candidate of Pedagogical Sciences, Professor, State Mykhailo Drachmanov University; **Deputy editor.**
- Andreeva O.** Doctor of Science in Physical Education and Sports, Professor, National University of Physical Education and sports of Ukraine;
- Arefiev V.** Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, State Mykhailo Drachmanov University
- Griban G.** Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Zhytomyr State University named after I. Franko;
- Priyamakov O.** Doctor of Biological Sciences, Professor, State Mykhailo Drachmanov University.
- Prontenko V.** Candidate of Science in Physical Education and Sports, Assistant Professor, S. Korolev Zhytomyr Military Institute;
- Prontenko K.** Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, S. Korolev Zhytomyr Military Institute;
- Sushchenko L.** Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Fitness and Physical Culture and Sports Rehabilitation, State Mykhailo Drachmanov University (Kyiv)
- Tymchyk M** Candidate of Pedagogical Sciences, Professor, State Mykhailo Drachmanov University;
- Tomenko O.** Doctor of Science in Physical Education and Sports, Professor, Sumy State Pedagogical University;
- Ayer Ezhie** Doctor of Pedagogical Sciences, Doctor of Science in Physical Education, Professor at Szczecin University, Poland;
- Masol V.** PhD, Lecturer at the Department of Theory and Methods of Physical Education, Faculty of Physical Education, Sports and Health, State Mykhailo Drachmanov University; **Responsible secretary.**

Scientific journal of the Dragomanov Ukrainian State University. Series № 15. Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports): Sb. scientific works / Ed. O. V. Tymoshenko. - K.: Publishing house of State Mykhailo Drachmanov University, 2024 - Issue 7 (194). - 247 s.

The article deals with the results of theoretical and scientific-experimental research in the field of pedagogical science, physical education and sports, highlights pedagogical, medical and biological, psychological and social aspects, innovative technologies of training physical culture, training practices of athletes. The collection is intended for graduate students, doctoral students, scientific, pedagogical and scientific and pedagogical workers. Articles are printed in the author's wording.

Approved by the decision of the Academic Council of the State Mykhailo Drachmanov University

ISSN 2311-2220

© Authors of articles, 2025

© State Mykhailo Drachmanov University, 2025

© Editorial board, 2025

The collection is published monthly

ЗМІСТ 7 (194) 2025

1. Анікєєв Д.М., Довгич О.О., Парасочка С.В., Ши Шицзе, Шиманський Г.М. ОЗДОРОВЧИЙ ФІТНЕС В КИТАЇ: PEST-АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ФАКТОРІВ РОЗВИТКУ.....	9
2. Антонєць В.Ф., Небожук О.Р., Бабич М.О., Антонюк А.М., Бондаренко Д.В., Корховий Р.О., Сеник Р.М. КРОСФІТТ – ЯК ВИСОКОІНТЕНСИВНЕ БАГАТОФУНКЦІОНАЛЬНЕ ТРЕНУВАННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ.....	14
3. Бабенко К. К., Афанасьєв С. М. ВПЛИВ БРОНХІАЛЬНОЇ ОБСТРУКЦІЇ НА ФІЗИЧНУ АКТИВНІСТЬ СТУДЕНТІВ, ХВОРИХ НА БРОНХІАЛЬНУ АСТМУ.....	18
4. Базиліук Д. С., Долженко Л.П. ВПЛИВ ГЕНДЕРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ НА ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ СТАРШОКЛАСНИКІВ ДО ЗАНЯТЬ З ФІЗИЧНОЮ КУЛЬТУРИ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	27
5. Батечко Д.П. СТВОРЕННЯ АДАПТИВНОЇ ПРОГРАМИ З ФУТЗАЛУ ДЛЯ ПЕРШОКУРСНИКІВ З РІЗНИМ РІВНЕМ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ.....	31
6. Беліков І.О., Жембровський С.М., Погребняк Д.В. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ – ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ І СПОРТУ ПІД ЧАС ДІЇ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ.....	36
7. Білько Богдан, Дьоміна Жанна ОБҐРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ ФОРМУВАННЯ ОПТИМАЛЬНОГО ЗМІСТУ РУХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ШКОЛЯРІВ ЗІ СТРЕС-АСОЦІЙОВАНИМИ РОЗЛАДАМИ.....	41
8. Бондар О. М., Дорошко О. В., Носова Н. Л., Костюченко О. М. МОРФОЛОГІЧНИЙ СТАТУС ЧОЛОВІКІВ ДРУГОГО ПЕРІОДУ ЗРІЛОГО ВІКУ.....	45
9. Вакуленко Л. О., Вакуленко Д. В., Храбра С. З., Барладин О. Р., Бобровник Л. П., Подгасецький А. В. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ З МАСАЖУ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ ДЛЯ СФЕРИ АДАПТИВНОГО СПОРТУ.....	50
10. Веселова В. В., Малинський І. Й., Діхтяренко З. М., Веселов Є. В. ОЛІМПІЙСЬКІ СЕЛИЩА В ІСТОРІЇ ОЛІМПІЙСЬКОГО СПОРТУ, ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ГІГІЄНА СПОРТИВНИХ СПОРУД.....	54
11. Вольчинський А. Я., Касарда О. З., Малімон О. О., Мазурчук О.Т., Герасимюк П. П. ДИХАЛЬНІ ВПРАВИ ЯК ЗАСІБ ПОКРАЩЕННЯ ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОЇ МЕДИЧНОЇ ГРУПИ.....	62
12. Гладощук О.Г., Чехлата Л.О. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ СТАВЛЕННЯ ДО ТІЛЕСНОСТІ В СТУДЕНТСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....	66
13. Городецька О.О., Лісова Б.О., Лежньова О. В., Андросчук О. В., Кириченко Ю. В., Шевчишин В.І. ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ТА ЕРГОТЕРАПІЯ ПРИ ГОЛОВНОМУ БОЛЮ.....	71
14. Грибан Г.П., Мичка І.В., Лайчук А.М., Жуковський Є.І., Кондратюк А.Ю., Опанчук Д.Р., Ткаченко Д.С. СТАН МОТИВАЦІЇ УЧНІВ СЕРЕДНЬОГО ВІКУ ДО УРОКІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ.....	77
15. Грибан Г.П., Мичка І.В., Гарлінська А.М., Кафтанова Т.В., Цимбалюк Н.М., Кондратюк А.Ю., Острогляд А.Є. ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ В УЧНІВ СЕРЕДНЬОГОВІКУ ДО УРОКІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ЗАСОБАМИ БРЕЙКІНГУ.....	81
16. Грибан Г.П., Мичка І.В., Гарлінська А.М., Чайка Ю.Ю., Саранча М.П., Кондратюк А.Ю. БРЕЙКІНГ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ УЧНІВ ДО ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНОЮ КУЛЬТУРОЮ.....	85
17. Губарєв І. В., Нікулін О. В., Попруга В. О. УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОГРАМИ FMJD DRAUGHTS ARBITER PRO В УМОВАХ ВСЕУКРАЇНСЬКИХ ЗМАГАНЬ З ШАШОК.....	88
18. Гуменюк С.В., Алєйніков Є.В. ДЕМОГРАФІЧНИЙ ТА МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНИЙ ПРОФІЛЬ КВАЛІФІКОВАНИХ СПОРТСМЕНІВ АКРОБАТИЧНОГО РОК-Н-РОЛУ.....	92
19. Долженко Л.П., Кузнецова Л.І., Павлова Т.В., Кордюкевич А.В. РОЗВИТОК КООРДИНАЦІЙНИХ ЗДІБНОСТЕЙ ЗАСОБАМИ СПОРТИВНИХ ТАНЦІВ У ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	102
20. Дьоміна Жанна, Круц Анна ТЕМПИ БІОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ ЯК КРИТЕРІЙ ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ РУХОВИХ НАВАНТАЖЕНЬ ПРИ РОЗВИТКУ КООРДИНАЦІЙНИХ ЗДІБНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	106
21. Журід С.М., Абдула А.Б., Лебедєв С.І. ПІДСУМКИ ВИСТУПІВ ЗБІРНОЇ УКРАЇНИ НА ЧЕМПІОНАТІ ЄВРОПИ З ФУТБОЛУ, ЯКИЙ ПРОХОДИВ У НІМЕЧЧИНІ У 2024 РОЦІ.....	110
22. Іваненко Г.О., Ясько Л.В., Семеній О.В. РОЗВИТОК ШВИДКІСНИХ ЗІДНОСТЕЙ У ФЕХТУВАЛЬНИКІВ НА ЕТАПІ ПОПЕРЕДНЬОЇ БАЗОВОЇ ПІДГОТОВКИ.....	116
23. Касарда О. З., Захожа Н. Я., Захожий В. В., Малімон О. О. ВПЛИВ СКАНДИНАВСЬКОЇ ХОДЬБИ НА ФІЗИЧНИЙ СТАН ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	122
24. Козіброда Л. В. ІНТЕГРАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ВИДІВ СПОРТУ В СУЧАСНИЙ УРОК ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ: ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	126
25. Кравченко К.Г., Вілянський В.М., Чернігівська С.А. Масол В.В. РІВЕНЬ ЗАЛУЧЕНОСТІ СТУДЕНТІВ (ДІВЧАТ), ЯКІ ЗА СТАНОМ ЗДОРОВ'Я ВІДНЕСЕНІ ДО СПЕЦІАЛЬНОЇ МЕДИЧНОЇ ГРУПИ В ПРОЦЕС ОЗДОРОВЧО-ФІЗКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	130
26. Кренделєва В. У. УПРОВАДЖЕННЯ ОЗДОРОВЧОЇ АЕРОБІКИ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ЯК ЗАСОБУ ФІЗИЧНОГО ТА ПСИХОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ.....	135
27. Лях-Породько О.О., Щербашин Я.С., Лях-Породько С.О. ЧЕМПІОНАТ СВІТУ З ФУТБОЛУ 1994 В США: СПОГАДИ УКРАЇНЦІВ З ДІАСПОРИ.....	139
28. Маліков М.В., Симонік А. В., Пономарьов В.О., Верітов О.І. АНАЛІЗ СТАНУ СФОРМОВАНОСТІ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ТРЕНЕРІВ З ГРЕКО-РИМСЬКОЇ БОРотьБИ.....	143
29. Маляр Е.І., Маляр Н.С. ОСОБЛИВОСТІ РОЗРОБКИ СТАТУТУ СПОРТИВНОГО ПРОЄКТУ.....	148

30. Митчик О.П., Кліш І.С., Денисенко Н.Г., Дишко О.Л., Мороз М.С., Тарасюк В. Й. ОСОБЛИВОСТІ ПРОХОДЖЕННЯ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	152
31. Москаленко Н.В., Маняк С.В. ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ПРОГРАМИ СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ КУРСАНТІВ ВВНЗ СБУ НА ОСВІТНЬОМУ РІВНІ «БАКАЛАВР».....	155
32. Москаленко Н.В., Маняк С.В. ФІЗИЧНА ПІДГОТОВЛЕНІСТЬ КУРСАНТІВ СИЛ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ УКРАЇНИ.....	161
33. Ольховий О.М., Дідюк Н.О., Тихорський О.А., Бабенко С.В. ВПЛИВ ПЕРЕДЗМАГАЛЬНОЇ РЕГУЛЯЦІЇ МАСИ ТІЛА НА КОМПОНЕНТНИЙ СКЛАД ОРГАНІЗМУ У ПАУЕРЛІФТИНГУ.....	165
34. Осадчук Л.В., П'ятничук Г.О. АНАЛІЗ НАУКОВОЇ АКТИВНОСТІ З ТЕМАТИКИ «WRESTLING» І «FREESTYLE WRESTLING» У SCOPUS: БІБЛІОМЕТРИЧНИЙ ПІДХІД.....	169
35. Перевозник В.І., Перепелиця П.Є. ПОКАЗНИКИ КОЛЕКТИВНИХ ВЗАЄМОДІЙ В МАТЧІ УКРАЇНА-СЛОВАЧЧИНА ЧЕМПІОНАТУ ЄВРОПИ З ФУТБОЛУ-2024.....	175
36. Петришин О. В., Гавриш А. Л., М'якота О. Г., Кішінець А. В., Горячева В. Д. ОБГРУНТУВАННЯ ПЕРСПЕКТИВИ ПОВЕРНЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ» У СТАТУС ОБОВ'ЯЗКОВИХ ДИСЦИПЛІН ГУМАНІТАРНОГО ЦИКЛУ НАВЧАЛЬНИХ ПЛАНІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	179
37. Рімар Ю.І., Атаманюк С.І., Терьохіна О.Л., Гальченко Л.В., Соляник Д.Г. СТАН РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНОЇ СКЛАДОВОЇ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ В УКРАЇНІ.....	184
38. Симонік А. В., Міфтахутдінова Д.А., Караулова С.І., Царенко К.В., Воронкова Т. В. ГЕНДЕРНА ПОЛІТИКА В ОЛІМПІЙСЬКОМУ РУСІ: СТАТИСТИКА, ТЕНДЕНЦІЇ ТА БАЛАНС УЧАСТІ (1900–2024).....	188
39. Фединак Назарій ВИКОРИСТАННЯ МАНУАЛЬНОГО М'ЯЗОВОГО ТЕСТУВАННЯ У ПРОГРАМІ КОРЕКЦІЇ ПОСТАВИ ШКОЛЯРІВ СЕРЕДНЬОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	193
40. Фіногенов Ю. С. АНАЛІЗ СИСТЕМИ СПОРТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОСОБОВОГО СКЛАДУ В СТРУКТУРІ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ.....	196
41. Церковна О.В., Філенко Л. В., Пасько В. В. ГЕНДЕРНІ ВІДМІННОСТІ СТУДЕНТІВ У РЕАКЦІЯХ НА ПСИХОЛОГІЧНИЙ СТРЕС, ВИКЛИКАНИЙ БОЙОВИМИ ДІЯМИ.....	201
42. Шинкарук В. О., Луценко К. Р. ФІЗИЧНА ПІДГОТОВКА ЯК ЗАСІБ РЕАБІЛІТАЦІЇ ПІД ЧАС ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ	205
43. Шутєєв І.В., Напушний В. В., Шаленко В. В. Шелудько П. І., Єфременко А.М. САМОЗВІТИ ЯК СКЛАДОВА НАВЧАННЯ ФУТБОЛІСТІВ ВИДАМ ЛЕГКОЇ АТЛЕТИКИ В МОБІЛЬНОМУ ФОРМАТІ.....	211
44. Юденко О. В., Романенко В. В., Смірнова І. М., Семаль Н. В. ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ ЯК ОДИН ІЗ ПРІОРИТЕТНИХ НАПРЯМКІВ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ.....	214
45. Яготін Р. С., Халайджі С. В., Гончарук В.В., Павлюк О.В., Лаговська Н.Г., Масол В.В. ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО РОЗУМІННЯ СТРЕСУ ТА СТРЕСОСТІЙКОСТІ БОКСЕРІВ ЮНАКІВ.....	218
46. Ярмоленко М.А., Яковенко О.О., Стrogанов С.О., Лут І.А., Пінчук В. ЗАСТОСУВАННЯ АНАЛІТИКИ ВЕЛИКИХ ОБСЯГІВ ДАНИХ (BIG DATA) У ТРЕНУВАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ СПОРТСМЕНІВ.....	222
47. Ярославська Л. П., Загородній В. В. СПОРТИВНА ЧЕРКАЩИНА. БІОГРАФІЯ ТА СПОРТИВНІ ДОСЯГНЕННЯ ІВАНА ДОНЕНКА.....	227
48. Kuidina Tetiana, Kabatska Olena, Shchyrov Viacheslav RESEARCH ON THE PSYCHOLOGICAL HEALTH OF STUDENTS USING MODERN DIGITAL TECHNOLOGIES TO ENSURE LIFE SAFETY CONDITIONS.....	231
49. Shymanskyi O. COMPARATIVE ASSESSMENT OF THE IMPACT OF ONLINE PLATFORMS AND TRADITIONAL CHESS TEACHING METHODS ON THE LOGICAL-ANALYTICAL THINKING OF PRESCHOOLERS.....	236
50. Ковальські Даміан КОРЕЛЯЦІЙНИЙ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК МІЖ РЕЗУЛЬТАТАМИ ТЕСТУВАННЯ РІВНЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ РЯТУВАЛЬНИКІВ НА ВОДІ.....	240

CONTENTS 7 (194) 2025

1. Anikieiev Dmytro, Dovhych Oleksandr, Parasochka Serhii, Shi Shijie, Shymanskyi Hennadii. HEALTH FITNESS IN CHINA: PEST ANALYSIS OF KEY DEVELOPMENT FACTORS.....	9
2. Antonets V., Nebozhuk O., Babych M., Antoniuk A., Bondarenko D., Korkhovyi R., Senyk R. APPLICATION OF CROSSFIT IN PHYSICAL TRAINING OF LAW ENFORCEMENT OFFICERS. CROSSFIT - AS A HIGH-INTENSITY MULTIFUNCTIONAL TRAINING FOR MILITARY PERSONNEL.....	14
3. Babenko K., Afanasiev S. THE INFLUENCE OF BRONCHIAL OBSTRUCTION ON THE PHYSICAL ACTIVITY OF STUDENTS WITH BRONCHIAL ASTHMA.....	18
4. Bazyliuk Demian, Dolzhenko Liudmyla. THE INFLUENCE OF GENDER IDENTITY ON THE FORMATION OF THE MOTIVATION OF HIGH SCHOOL STUDENTS FOR PHYSICAL EDUCATION CLASSES IN GENERAL SECONDARY EDUCATION INSTITUTIONS.....	27
5. Batechko D.P. DEVELOPMENT OF AN ADAPTIVE FUTSAL PROGRAM FOR FIRST-YEAR STUDENTS WITH DIFFERENT LEVELS OF PHYSICAL FITNESS.....	31
6. Bielikov Illia, Zhembrovskyi Serhii. FORMATION OF PROFESSIONAL COMPETENCE IN FUTURE OFFICERS – SPECIALISTS IN PHYSICAL TRAINING AND SPORTS DURING THE LEGAL REGIME OF MARTIAL STATE.....	36
7. Bilko Bohdan, Domina Zhanna. JUSTIFICATION OF NECESSITY TO FORM THE OPTIMAL CONTENT OF MOTOR TRAINING FOR SCHOOLCHILDREN WITH STRESS-ASSOCIATED DISORDERS.....	41
8. Bondar Olena, Doroshko Oksana, Nosova Nataliia, Kostiuchenko Olha. MORPHOLOGICAL STATUS OF MEN OF THE SECOND PERIOD OF MATURE AGE.....	45
9. Vakulenko Lyudmyla, Vakulenko Dmytro, Khrabra Svetlana, Barladin Olga, Bobrovnik Larisa, Podgaiyetskyi Andrii., WAYS TO IMPROVE PRACTICAL MASSAGE TRAINING FOR FUTURE BACHELORS IN THE FIELD OF ADAPTIVE SPORTS.....	50
10. Veselova Viktoriia, Malynskyi Ihor, Dikhtyarenko Zoya, Veselov Ievgenii OLYMPIC VILLAGES IN THE HISTORY OF OLYMPIC SPORTS, ORGANIZATION OF FUNCTIONING AND HYGIENE OF SPORTS FACILITIES.....	54
11. Volchinsky A.Ya., Casarda O.Z, Malimon O.O, Mazurchuk O.T, Gerasimyuk P.P. BREATHING EXERCISES AS A MEANS OF IMPROVING THE HEALTH OF STUDENTS OF A SPECIAL MEDICAL GROUP.....	62
12. Hladoshchuk Oleksandr, Chekhlyata Liudmyla. PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL ASPECTS OF ATTITUDES TOWARDS CORPOREALITY IN THE STUDENT ENVIRONMENT.....	66
13. Horodetska O.O., Lisova B.O. Lezhnova O.V., Androshchuk O.V., Kyrychenko Yu V., Shevchyshyn V.I. PHYSICAL THERAPY AND ERGOTHERAPY FOR HEADACHE.....	71
14. Griban G., Mychka I., Laichuk A., Zhukovsky Y., Kondratyuk A., Opanchuk D, Tkachenko D. THE STATE OF MOTIVATION AMONG MIDDLE STUDENTS TOWARD PHYSICAL EDUCATION CLASSES.....	77
15. Griban Gryhoriy, Mychka Ivan, Harlinska Alla, Kaftanova Tetiana, Tsymbalyuk Natalia, Kondratyuk Alena, Ostrohljad Andrii. FORMATION OF MOTIVATION IN MIDDLE-SCHOOL STUDENTS IN PHYSICAL EDUCATION LESSONS THROUGH BREAKING.....	81
16. Griban Gryhoriy, Mychka Ivan, Harlinska Alla, Chayka Yulya, Sarancha Mykola, Kondratyuk Alena. BREAKING AS A MEANS OF INCREASING STUDENTS' MOTIVATION FOR PHYSICAL CULTURE CLASSES.....	85
17. Hubariyev Igor, Nikulin Alexander, Popruga Vitaliy IMPROVING THE FMJD DRAFTS ARBITER PRO PROGRAM IN THE CONDITIONS OF ALL-UKRAINIAN DRAFTS COMPETITIONS.....	88
18. Gumeniuk Sergii, Alieinikov Iehor. DEMOGRAPHIC AND MORPHO FUNCTIONAL PROFILE OF QUALIFIED ACROBATIC ROCK-N-ROLL ATHLETES.....	92
19. Dolzhenko L.P., Pavlova T.V., Kuznetsova L.I., Kordyukevich A.V. THE DEVELOPMENT OF COORDINATION ABILITIES IN PRIMARY SCHOOL - AGE CHILDREN THROUGH THE USE OF SPORTS DANCE IN PHYSICAL EDUCATION.....	102
20. Domina Zhanna, Kruts Anna. THE RATE OF BIOLOGICAL DEVELOPMENT AS A CRITERION FOR DIFFERENTIATING MOTOR LOADS IN THE DEVELOPMENT OF COORDINATION ABILITIES OF YOUNGER SCHOOLCHILDREN.....	106
21. Zhurid Serhiy Mykolayovych, Abdula Anatoliy Borisovich, Lebedev Serhiy Igorovich. RESULTS OF THE UKRAINIAN NATIONAL TEAM'S PERFORMANCES AT THE EUROPEAN FOOTBALL CHAMPIONSHIP, WHICH WAS HELD IN GERMANY IN 2024.....	110
22. Ivanenko Halyna. Yasko Lilia. Semenii Oleksii. DEVELOPMENT OF SPEED SKILLS IN FENCERS AT THE STAGE OF PRELIMINARY BASIC TRAINING.....	116
23. Kasarda O. Z., Zakhozha N. Ya., Zakhozhy V. V., Malimon O. O. IMPROVING THE PHYSICAL CONDITION OF HIGHER EDUCATION STUDENTS DURING SECTIONAL CLASSES IN NORDIC WALKING.....	122
24. Kozibroda Larisa INTEGRATION OF NATIONAL SPORTS INTO MODERN PHYSICAL CULTURE LESSON: EXPERIENCE AND PROSPECTS.....	126
25. Kravchenko K., Vilianskyi V., Chernihivska S. Masol V. THE LEVEL OF INVOLVEMENT OF STUDENTS (GIRLS) WHO ARE CLASSIFIED AS A SPECIAL MEDICAL GROUP IN THE PROCESS OF HEALTH AND PHYSICAL ACTIVITY.....	130
26. Kredeleva V. U. INTRODUCTION OF HEALTHY AEROBICS INTO THE EDUCATIONAL PROCESS AS A MEANS OF PHYSICAL AND PSYCHOLOGICAL DEVELOPMENT OF STUDENTS.....	135
27. Lyakh-Porodko O.O., Shcherbashyn Y.S., Lyakh-Porodko S.O. THE 1994 FIFA WORLD CUP IN THE USA: MEMORIES OF UKRAINIANS FROM THE DIASPORA.....	139

28. Malikov M., Symonik A., Ponomarov V., Veritov O. ANALYSIS OF THE STATE OF FORMATION OF PROFESSIONAL AND PEDAGOGICAL COMPETENCE OF FUTURE GRECO-ROMAN WRESTLING COACHES.....	143
29. Maliar Eduard, Maliar Nelya. PECULIARITIES OF THE DEVELOPMENT OF THE SPORTS PROJECT STATUTE.....	148
30. Mytchyk Oleksandr, Klish Iryna, Denysenko Nataliia, Dyshko Olesja, Moroz Myhailo, Tarasjuk Volodymyr. FEATURES OF PRE-GRADUATION TEACHING PRACTICE IN PHYSICAL EDUCATION IN SECONDARY SCHOOLS.....	152
31. Moskalenko N.V., Maniak S. THEORETICAL SUBSTITUTION OF THE SPECIAL PHYSICAL TRAINING PROGRAM FOR CADETS OF THE SBU HIGH SCHOOL AT THE BACHELOR'S EDUCATIONAL LEVEL.....	155
32. Moskalenko N.V., Maniak S. PHYSICAL TRAINING OF CADETS OF THE SECURITY AND DEFENSE SECTOR FORCES OF UKRAINE.....	161
33. Olkhovyi Oleh, Dydiuk Natalya, Tykhorskyi Oleksandr, Babenko Serhii. THE IMPACT OF PRE-COMPETITION BODY WEIGHT REGULATION ON BODY COMPOSITION IN POWERLIFTING.....	165
34. Osadchuk L., Pyatnichuk H. ANALYSIS OF SCIENTIFIC ACTIVITY ON THE TOPICS «WRESTLING» AND «FREESTYLE WRESTLING» IN SCOPUS: A BIBLIOMETRIC APPROACH.....	169
35. Perevozniuk V.I., Perepelytsia P.E. INDICATORS OF COLLECTIVE INTERACTIONS IN THE MATCH UKRAINE-SLOVAKIA OF THE EUROPEAN FOOTBALL CHAMPIONSHIP-2024.....	175
36. Petryshyn O. V., Gavrish A. L., Myakota O. G., Kishinets A. V., Goryacheva V. D. SUBSTANTIATION OF THE PROSPECT OF RETURNING THE DISCIPLINE "PHYSICAL EDUCATION" TO THE STATUS OF COMPULSORY DISCIPLINES OF THE HUMANITARIAN CYCLE OF THE CURRICULUM OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS".....	179
37. Rimar Yu. I., Terokhina O. L. STATE OF DEVELOPMENT OF THE ECONOMIC COMPONENT OF STUDENTS' PHYSICAL EDUCATION IN UKRAINE.....	184
38. Simonik A. V., Miftakhutdinova D. A., Karaulova S. I., Tsarenko K. V., Voronkova T. V. GENDER POLICY IN THE OLYMPIC MOVEMENT: STATISTICS, TRENDS AND PARTICIPATION BALANCE (1900–2024).....	188
39. Fedinyak N. V. POSTURE CORRECTION IN MIDDLE SCHOOL STUDENTS USING APPLIED KINESIOLOGY.....	193
40. Finohenov Yurii. ANALYSIS OF THE SYSTEM OF SPORTS ACTIVITIES OF PERSONNEL IN THE STRUCTURE OF THE MINISTRY OF DEFENCE OF UKRAINE.....	196
41. Tserkovna Olena, Filenko Lyudmila, Pasko Vladlena Gender DIFFERENCES IN STUDENTS' REACTIONS TO PSYCHOLOGICAL STRESS CAUSED BY MILITARY ACTIONS.....	201
42. Shinkaruk Viktor, Lutsenko Karina PHYSICAL TRAINING AS A MEANS OF REHABILITATION DURING THE FIRST WORLD WAR.....	205
43. Shutieiev I., Nalushnyi V., Shalenko V., Sheludko P., Yefremenko A. SELF-REPORTS AS A COMPONENT OF FOOTBALL PLAYERS' LEARNING IN ATHLETICS IN A MOBILE FORMAT.....	211
44. Yudenko O., Romanenko V., Smirnova I., Semal N. PHYSICAL CULTURE AND SPORTS AS ONE OF THE PRIORITY AREAS OF STATE POLICY.....	214
45. Yahotin R., Khalaidzhi S., Goncharuk V., Pavluk O., Lagovska N., Masol V. BASIC APPROACHES TO UNDERSTANDING STRESS AND STRESS RESILIENCE IN YOUNG BOXERS.....	218
46. Yarmolenko Maksym, Yakovenko Olena, Stroganov Serhiy, Lut Ivan, Pinchuk Valery. APPLICATION OF BIG DATA ANALYTICS IN THE TRAINING PROCESS OF ATHLETES.....	222
47. Yaroslavskaya L., Zahorodnii V. SPORTY CHERKASY REGION. BIOGRAPHY AND SPORTING ACHIEVEMENTS OF IVAN DONENKO.....	227
48. Kuidina Tetiana, Kabatska Olena, Shchyrov Viacheslav RESEARCH ON THE PSYCHOLOGICAL HEALTH OF STUDENTS USING MODERN DIGITAL TECHNOLOGIES TO ENSURE LIFE SAFETY CONDITIONS.....	231
49. Shymanskyi O. COMPARATIVE ASSESSMENT OF THE IMPACT OF ONLINE PLATFORMS AND TRADITIONAL CHESS TEACHING METHODS ON THE LOGICAL-ANALYTICAL THINKING OF PRESCHOOLERS.....	236
50. Kowalski Damian. CORRELATION BETWEEN PHYSICAL FITNESS TEST RESULTS AND THE PERFORMANCE OF WATER RESCUERS.....	240

5. Осадець, М.М. (2002b). Стратегія і тактика у футболі : метод. рекомендації. Чернівці : «Рута».
6. Пасевич, А.М. & Григорович О.С., & Кособуцький Ю.Ф. (2011). Футбол : навч.-метод. посіб. Рівне : НУВГП.
7. Перевозник, В.І., & Перцухов, А.О. (2022). Аналіз показників просування м'яча футболістами високої кваліфікації в умовах змагальної діяльності. Спортивні ігри, 3(25), 122-129. DOI: 10.15391/si.2022-3.11
8. Петренко, С.І., & Кратінов В.А. (2012). Навчально-тренувальний процес підготовки юних футболістів : монографія. Донецьк : «Світ книги».
9. Ткаченко, С.М. (2020). Теорія і практика футболу в процесі підготовки тренера : монографія. Суми : Сум. держ. ун-т.
10. Харві, Г. (2012). Школа футболу : навч. посіб. Київ : «Країна мрій».

Reference

1. Dulib's'kyj, A.V. (2001). Modeljuvannja taktychnyh dij u procesi pidgotovky junac'kyh komand z futbolu [Modeling of tactical actions in the process of training youth soccer teams] (kandydats'ka dysertacija). L'viv. [in Ukrainian].
2. Lysenchuk, H.A. (2004). Teoretyko-metodychni osnovy upravlinnja pidhotovkoyu futbolistiv [Theoretical and methodological foundations of managing football player training] (doktors'ka dysertacija). Kyi'v. [in Ukrainian].
3. Osadec', M.M., & Bajdjuk, M.Ju. (2021). Osnovy taktychnoi' pidgotovky u futbolu [Basics of tactical training in football]: navch. posib. Chernivci : Chernivec. nac. un-t im. Jurija Fed'kovycha. [in Ukrainian].
4. Osadec', M.M. (2002a). Osnovy trenuval'nogo procesu u futbolu [Basics of the training process in football]: navch. posibnyk. Chernivci : Chernivec'kyj nacional'nyj un-t im. Ju. Fed'kovycha. [in Ukrainian].
5. Osadec', M.M. (2002b). Strategija i taktyka u futbolu [Strategy and tactics in football]: metod.rekomendacij'. Chernivci : «Ruta». [in Ukrainian].
6. Pasevych, A.M. & Hryhorovych O.S., & Kosobuts'kyj Y.F. (2011). Futbol [Football] : navch.-metod. posib. Rivne : NUVGP. [in Ukrainian].
7. Pereviznyk, V.I., Pertsukhov, A.O. (2022). Analiz pokaznykiv prosuvannya m'yacha futbolistamy vysokoyi kvalifikatsiyi v umovakh zmahal'noyi diyal'nosti [Analysis of indicators of ball advancement by highly qualified football players in conditions of competitive activity]. Sportyvni hry [Sports games], no 3(25), 122-129. DOI: 10.15391/si.2022-3.11 [in Ukrainian]
8. Petrenko, S.I. & Kratinov V.A. (2012). Navchal'no-trenuval'nyj proces pidgotovky junyh futbolistiv [Educational and training process of training young football players]: monografija. Donec'k : «Svit knygy». [in Ukrainian].
9. Tkachenko, S.M. (2020). Teorija i praktyka futbolu v procesi pidgotovky trenera [Theory and practice of football in the process of training a coach]: monografija. Sumy : Sum. derzh. un-t. [in Ukrainian].
10. Harvi, G. (2012). Shkola futbolu [School of football]: navch. posib. Kyi'v : «Krai'na mrij». [in Ukrainian].

DOI: [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2025.07\(194\).36](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2025.07(194).36)
УДК 378.016:796

Петришин О. В.

*кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізичної та реабілітаційної медицини
Полтавський державний медичний університет, м. Полтава
<https://orcid.org/0000-00025722-8036>*

Гавриш А. Л.

*кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізичної та реабілітаційної медицини
Полтавський державний медичний університет, м. Полтава
М'якота О. Г.*

викладач кафедри фізичного виховання і спорту

*Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава
<https://orcid.org/0009-006-5570-1455>*

Кішінець А. В.

*студентка 31 групи ФТ Навчально-наукового медичного інституту,
Полтавський державний медичний університет, м. Полтава*

Горячева В. Д.

*студентка 23 групи ФТ Навчально-наукового медичного інституту,
Полтавський державний медичний університет, м. Полтава*

ОБГРУНТУВАННЯ ПЕРСПЕКТИВИ ПОВЕРНЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ» У СТАТУС ОБОВ'ЯЗКОВИХ ДИСЦИПЛІН ГУМАНІТАРНОГО ЦИКЛУ НАВЧАЛЬНИХ ПЛАНІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Проблема дослідження полягає у суперечності між необхідністю усвідомленого прагнення до занять фізичною культурою та спортом, неясним уявленням собі мети та завдань фізичного виховання, та недостатнім науково-методичним забезпеченням процесу мотивації студентів. Після аналізу існуючих проблем у сфері вищої освіти варто відзначити, що фізична культура наразі відчужена від навчальних планів університетів, що призвело до зменшення кількості годин, відведених на цей предмет, та скасування обов'язкового підсумкового контролю. У багатьох закладах вищої освіти вилучають дисципліну з обов'язкових та переводять до категорії вибіркових або факультативних, скорочують обсяг фізичної активності студентів шляхом проведення занять один раз на тиждень. Такі ситуації, необхідно негайно розглянути поки вони не набули масштабності.

Ключові слова: статус, дисципліна «фізичне виховання», фізична підготовленість, рухова активність, мотивація, здобувачі вищої освіти, заклади вищої освіти.

Petryshyn O. V., Gavrish A. L., Myakota O. G., Kishinets A. V., Goryacheva V. D. Substantiation of the prospect of returning the discipline "Physical Education" to the status of compulsory disciplines of the humanitarian cycle of the curriculum of higher education institutions. The problem of the study is the contradiction between the need for a conscious desire to engage in physical education and sports, an unclear understanding of the goals and objectives of physical education, and insufficient scientific and methodological support for the process of student motivation. After analyzing the existing problems in higher education, it is worth noting that physical education is currently alienated from university curricula, which has led to a reduction in the number of hours allocated to this subject and the abolition of mandatory final examinations. In many higher education institutions, the discipline is being removed from the compulsory and transferred to the category of elective or optional, and the amount of physical activity of students is being reduced by holding classes once a week. Such situations need to be addressed immediately before they become widespread.

Physical education is a priority area of state policy and a mandatory component of the higher education system. Physical education should be related to the main types of disciplines, and classes should be practical. The support of state institutions, in the issue of development of physical culture and sports, physical education in any centers of education, should be constant, relevant, comprehensive. This means that relevant orders, recommendations, strategies should be implemented in the lives of young people, not remaining only on paper.

The prospects for further exploration in this direction are to create a new model of motivation of student youth to physical education classes

Key words: status, discipline "physical education", physical fitness, physical activity, motivation, higher education students, higher education institutions.

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Сьогодні умови життя диктують високі вимоги до біологічного, особистісного та професійного розвитку майбутніх фахівців, конкурентоспроможних на ринку праці. Формування самостійної особистості, яка є інтелектуально й фізично розвинутою, володіє високим рівнем професійних знань, умінь, навичок та творчих здібностей є одним з ключових завдань сучасної системи вищої освіти [9, с.79]. Поряд з тим, його реалізація неможлива без спрямованого підвищення фізичної й розумової працездатності, зміцнення здоров'я студентів за допомогою раціонально організованої рухової активності в умовах навчання у закладі вищої освіти

Сучасний спосіб життя з його постійними соціальними стресами та зниженням рухової активності сприяє погіршенню здоров'я і відповідно, якості життя. Існує багато досліджень науковців, які доводять що рівень фізичної підготовленості населення стрімко знижується на тлі погіршення стану здоров'я.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичний аналіз і узагальнення наукових даних про стан здоров'я молоді показує, що більшість людей, в тому числі і студентів, за своїми показниками не відповідає віковим нормам фізичного розвитку, фізичної підготовленості, функціональної тренуваності і стану здоров'я. Згідно результатів численних досліджень, однією з головних причин погіршення здоров'я студентів є недостатня рухова активність [2, с.87].

Сьогодні, абітурієнти мають низький вихідний рівень фізичного розвитку, фізичної підготовленості, функціональної тренуваності, а також мотивації до рухової активності.

На етапі розвитку державний стандарт освіти ставить завдання – сформувати стиль мислення студентів, адекватний вимогам ринку, науки. Але досі багато молоді недостатньо ясно уявляють цілі та завдання фізичного виховання молоді, що ускладнює процес їх адаптації до навчальної діяльності у закладі вищої освіти (ЗВО) на початковому етапі формування професійної діяльності. У зв'язку з цим найважливішим завданням фізичного виховання у вищій школі є формування у студентів усвідомленого прагнення занять фізичною культурою та спортом.

Проблема дослідження полягає у суперечності між необхідністю усвідомленого прагнення до занять фізичною культурою та спортом, неясним уявленням собі мети та завдань фізичного виховання, та недостатнім науково-методичним забезпеченням процесу мотивації студентів [1, с.22].

У держави є потреба в підготовці фахівців фізично здорових, з високим рівнем життєдіяльності. Через програми фізичного виховання в закладах вищої освіти намагаються підвищити рівень рухової активності студентів, але дані програми не в силах повністю компенсувати дефіцит рухової активності через нестачу обсягу практичних занять.

Проблема гострого повсякденного дефіциту рухової активності молодих людей вимагає пошуку нових наукових підходів і дієвих рішень, необхідних для збереження високого рівня здоров'я і життєдіяльності. Незважаючи на те, що проблематики підвищення рухової активності присвячений досить великий обсяг наукових робіт, значний пласт досліджень залишається незатребуваним, так як рівень здоров'я молодих людей стрімко падає.

Крім того, важливе значення при оптимізації рухової активності має організаційно-змістовне забезпечення процесу фізичного виховання у закладах вищої освіти. За даними науковців, необхідно скорегувати методику проведення занять, їх зміст, обсяг і інтенсивність навантажень [2, с.87].

Необхідно зазначити, що деякі дослідники доводять, що без розгляду фізичної культури особистості як цілісної синергетичної системи неможливо домогтися підвищення рухової активності і зміцнення психофізичного здоров'я студентів. З точки зору науковців, фізична культура особистості складається з мотивації до фізичного вдосконалення і зміцнення здоров'я, успіху в фізкультурно-спортивної діяльності, арсеналу рухових навичок і різноманітного фізкультурно-спортивного досвіду [2, с.88].

Сформованість мотиваційно-ціннісних орієнтирів визначають інтереси молоді до спортивної діяльності. Одним з основних періодів розвитку особистості є час навчання студентів у закладах вищої освіти. Саме тут закладаються багато професійно-важливих якостей особистості, як фізичні, так і психічні. До останніх відносяться, в тому числі, і якості, що характеризують моральну нормативність людини, показники його вольових проявів, які, насамперед, забезпечують удосконалення професійної фізичної підготовленості здобувачів.

Узагальнюючи вищесказане, можна зробити висновок, що на даний час не існує єдиного системного підходу до вирішення проблеми оптимізації рухової активності студентської молоді. Більшість публікацій являють собою загальні дослідження за методиками визначення рівня рухової активності, режиму праці та відпочинку, впровадження в академічні заняття з фізичного виховання оздоровчих технологій. Однак дані дослідження хоч і представляють певну практичну значимість, але не сприяють виконанню нормативного показника рухової активності[9, с.80].

Студенти вищих навчальних закладів освіти потребують якісно нових поглядів на процеси відновлення фізичного здоров'я із застосуванням фізичних вправ та інноваційних технологій з урахуванням їх мотивації[1, с.23].

Таким чином, **мета статті** – вирішити протиріччя між загостренням проблеми дегуманізації особистості в сучасних умовах, погіршенням морально-вольових якостей, зокрема й мотиваційної сфери молодих людей, з одного боку, і недостатньою розробленістю її вирішення в плані належного забезпечення розвитку морально-вольової та мотиваційної сфери студентів закладів вищої освіти засобами фізичної культури, з іншого.

Виклад основного матеріалу дослідження. Виховання фізичної культури особистості майбутнього фахівця, як складової професійної культури, – мета фізичного виховання у закладі вищої освіти (ЗВО). В умовах реформування фізичного виховання у вищій школі, навчальну дисципліну «Фізичне виховання» з розділу обов'язкових дисциплін гуманітарного циклу було виведено за межі навчальних планів. Сьогодні, кожен ЗВО самостійно вирішує чи потрібна ця дисципліна і відповідна кафедра. Проте, фізичне виховання завжди було і буде єдиною можливістю безмедикаментозної підтримки здоров'я і створення імунітету людини. Пошук нових способів організації навчального процесу та адекватних методик викладання фізичного виховання щодо масового залучення молоді до активних занять фізичними вправами і спортом завжди є на часі[4].

Після аналізу існуючих проблем у сфері вищої освіти варто відзначити, що фізична культура була відчужена від навчальних планів університетів, що призвело до зменшення кількості годин, відведених на цей предмет та скасування обов'язкового підсумкового контролю.

Крім того, були закриті або реорганізовані кафедри фізичного виховання. Це призвело до того, що багато викладачів і студентів втратили зацікавленість у фізичній культурі як навчальній дисципліні, а студенти зменшили увагу до свого фізичного розвитку, що відобразилося на їхніх показниках фізичного стану та підготовленості. Перехід на дистанційне навчання через пандемію COVID-19 та війну також створив проблеми, пов'язані з неможливістю забезпечення рухової активності для студентів[4].

Затверджений пакет державних документів, а саме Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Стратегії розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року»[11], Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Рекомендацій щодо стратегічного розвитку фізичного виховання та спорту серед студентської молоді на період до 2025 року»[7] також лист-звернення Міністерства освіти і науки України, комітету з фізичного виховання та спорту Київського відділення (філії) до керівників закладів вищої освіти[6], чітко зазначив напрями розвитку, популяризації фізичної культури і спорту, важливість і необхідність фізичного виховання в осередках освіти будь-якого рівня. Особливий акцент робиться саме на закладах вищої освіти, бо як відомо це наші майбутні фахівці високого класу, це наші майбутні керівники в усіх сферах діяльності країни.

У Стратегії розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 р., затвердженій Постановою Кабінету Міністрів України № 1089 від 4 листопада 2020 р., визначені деякі загальні завдання, які планується розв'язати для покращення ситуації з фізичним вихованням студентів: до них належать розробка нових підходів до проведення занять з фізичної культури (з акцентом на виховання прихильності молоді до здорового способу життя), посилення відповідальності керівників освітніх закладів за забезпечення належного рівня рухової активності студентів, проведення спортивних заходів різного рангу[11].

В зв'язку з тим, що у багатьох закладах вищої освіти, значно скорочують або зовсім ліквідують кафедри фізичного виховання, дисципліну вилучають з обов'язкових та переводять до категорії вибіркових або факультативних, скорочують обсяг фізичної активності студентів шляхом проведення занять один раз на тиждень і тільки для студентів першого та другого курсів, дисципліна немає заліку, а у світі останніх подій, дисципліна фізичне виховання переводиться до теоретичного курсу (для першокурсників), щоб ще раз прослухати теоретичні матеріали, як треба розвиватися засобами фізичної культури і спорту, а не набути цей досвід під час практичних занять. Такі ситуації необхідно негайно розглянути поки вони не набули масштабності. Закріпити на державному рівні фізичне виховання як обов'язкову дисципліну для студентської молоді. Розробити нові мотиваційні важелі для залучення більшості студентів до занять і розвитку фізичних якостей, фізичної підготовки, фізичної працездатності[8].

Разом з тим, інтенсифікація навчального процесу у ЗВО, активізація самостійної творчої роботи, збільшення психічних навантажень гостро поставили питання про впровадження в повсякденне життя студентів фізичної культури та спорту. Доведено, що систематичні заняття фізичними вправами підвищують нервову й психічну стійкість до емоційних стресів, підтримують розумову працездатність на оптимальному рівні, сприяють підвищенню успішності студентів. Крім того, фізичне виховання, будучи складовою частиною системи виховання майбутніх фахівців, відіграє важливу роль у збереженні та зміцненні здоров'я студентів, підвищенні фізичної працездатності, збільшенні тривалості життя, формуванні професійно важливих якостей особистості[5].

Аналіз ситуації, яка сьогодні відбувається у ЗВО щодо фізичного виховання доводить, що існують наступні протиріччя: між статусом навчальної дисципліни «фізичне виховання» та необхідністю аналізу стану фізичної підготовленості студентів; між наявністю матеріальної бази та сучасними вимогами до неї; між бажаннями і мотивацією студентів та можливостями викладачів тощо.

Нами було проведено анкетування серед студентів двох ЗВО м. Полтави щодо сформованості мотивації до фізичної культури та організації навчального процесу з фізичного виховання. Отримані показники вказують, що високий рівень сформованості мотивації до фізичної культури дозволить їм успішно працювати та формувати власний здоровий спосіб життя і життєво важливі рухові уміння та навички, сприяти фізичному розвитку і підвищенню власної працездатності, самостійному та свідомому виконанню ними фізичних вправ у режимі дня, усвідомленню необхідності вдосконалення основних якостей фізичного розвитку.

Зокрема, дані анкетування дозволили зауважити, що мотивація є одним із найважливіших компонентів у процесі занять фізичною культурою та спортом. Студенти керуються різноманітними мотивами, серед яких найбільш важливими є підвищення рівня фізичної підготовленості 56,24% та 42,45% опитаних, покращити стан здоров'я 63,23% та 64, 13%, розвивати фізичні якості 73,44% та 53,35%, отримувати задоволення від рухової активності 68,56% та 39,24%, отримувати гармонійність тіла будови 76,36% та 54,45%, навчитися виховувати вольові якості 72,23% та 56,32% (для хлопців та дівчат, відповідно), що є необхідною передумовою самоствердження та досягнення поставленої мети.

Разом з тим, відповіді студентів стосовно їх відношення до організації навчального процесу з фізичного виховання у вузах переконують нас в тому, що сьогодні варто повернути статус дисципліни «фізичне виховання» до розділу обов'язкових дисциплін гуманітарного циклу у межі навчальних планів.

Як зауважують респонденти, лише 72,3 % - відвідували заняття з фізичного виховання в університеті; 8,5% - заявили, що ні за яких обставин займатися фізичними вправами не мають бажання. Організація фізичного виховання в університеті не влаштовує переважну більшість студентів (73,9 %), оскільки не відомий статус цієї дисципліни. У розкладі існує 1 пара на тиждень, відсутні форма контролю, модульний контроль, а стан здоров'я студентів окрім викладачів кафедри нікого не турбує.

Також студенти самі оцінювали власний рівень рухової активності, отримані значення не співпали з фактичними результатами анкетування. Так, 41,1% студентів в основному віднесли себе до середнього рівня рухової активності та 32,9% – до вище середнього. Це говорить про те, що студенти частково переоцінюють себе та не вміють правильно визначати власний вихідний рівень фізичної підготовленості. Рівень бажання до занять студенти в основному оцінюють як високий, проте рівень рухової активності при цьому не відповідає бажанням студентів[2].

Так, 39,6% студентів відповіли, що їм нічого не заважає займатися руховою активністю, проте серед основних причин, які заважають їм займатися, студенти виділяють: брак часу, відсутність мотивації та відсутність компанії чи тренера, який би зацікавив до занять руховою активністю.

Близько 43% студентів вважають за краще на заняттях з фізичного виховання виконувати завдання викладача по самопочуттю. Близько 20-21% студентів виконують завдання так, як вимагає викладач, не гірше за інших і нарівні з іншими. Близько 11% студентів намагаються виконувати завдання викладача краще за інших.

Таким чином, опитані студенти за результатами тестування в більшості відносяться до середнього та низького рівня підготовленості, що в свою чергу не співпадає з оцінкою студентами власного здоров'я, це означає, що студентам не вистачає знань та методичних матеріалів, які могли б допомогти оцінити власний рівень підготовленості вірно. Враховуючи це варто відмітити, що незалежно від показників, рівень бажання до занять руховою активністю в більшості студентів залишається високим, проте серед причин, які стоять на заваді, відзначають саме брак часу та відсутність мотивації[1].

Отже, результати аналізу анкетування, науково-методичної літератури і багаторічний досвід викладання фізичного виховання у вищій школі доводить не достатню вмотивованість до фізкультурно-спортивної діяльності та суттєве зниження рівня фізичної підготовленості сучасної молоді. Переважна більшість студентів не розглядає дисципліну «Фізичне виховання» як таку, що надає життєво необхідні навички. Секційна робота, як додаткова до основної навчальної дисципліни, може сприяти формуванню мотивації до рухової активності студентів за умови чіткого визначення місця фізичного виховання у навчальному процесі та професійної майстерності викладача-тренера, але відсутність матеріально-технічної бази вишів позбавлені вирішення цього питання.

Серед студентів як молодших, так і старших курсів зустрічається несерйозне відношення до стану свого здоров'я, рівня своєї фізичної підготовленості, небажання застосовувати засоби фізичної культури і спорту у повсякденному житті. Зустрічається багато випадків виявлення медичних довідок про звільнення студентів від фізичних навантажень за станом здоров'я в той час, коли вони відносяться до основної медичної групи[2].

Маємо відзначити, що покращенню стану здоров'я студентів певною мірою дійсно сприяє фізичне виховання. Це єдина навчальна дисципліна, яка навчає студентів зберігати та зміцнювати своє здоров'я, підвищувати рівень фізичної підготовленості, розвивати і вдосконалювати життєво важливі фізичні якості та рухові вміння та навички. Всебічний розвиток особистості, тобто розвиток фізичних і духовних сил, творчих здібностей є найважливішим завданням вищої школи.

Тому перед вищими навчальними закладами стоїть важливе завдання залучення студентів до систематичних занять фізичними вправами, підвищення працездатності, покращення їх підготовки до професійної діяльності, формування рухових навичок і стійких звичок до занять фізичною культурою, виховання у них колективізму, патріотизму, цілеспрямованості. Тому зростає необхідність удосконалення як організації, так і змісту фізичного виховання студентів вищих закладів освіти.

Наразі як ніколи, у контексті російської агресії, виникає необхідність модернізації організації комплексної фізичної підготовки здобувачів вищої освіти з міркуваннями щодо підготовки резерву для майбутніх потреб українських військ. Ми

вважаємо, що майбутнє галузі фізичної культури в закладах освіти пов'язане з впровадженням нових модулів, що будуть спрямовані на досягнення високого рівня фізичної підготовленості, будуть враховувати професійний рівень педагогів і мотиваційні пріоритети здобувачів. Зміст нових модулів необхідно буде наповнити новими, іноді специфічними видами рухової діяльності – з метою використання відповідних національних традицій і посилення військово-фізичної підготовки на тлі необхідності посилення обороноздатності країни, враховуючи загрозливі тенденції зниження рівня фізичної підготовленості молоді.

Тому проблеми вдосконалення системи вищої освіти, на наш погляд, набувають особливої актуальності в нових соціально-економічних умовах, а розуміння загальнолюдської культури як засобу якісної характеристики будь-якої людської діяльності, дає змогу з'ясувати сучасні підходи до формування та розвитку особистості студента. Свідченням цього є прийняття на державному рівні упродовж останнього десятиліття низки законодавчих документів, зокрема Національної доктрини розвитку освіти в Україні у XXI столітті, законів України: «Про освіту»[4], «Про фізичну культуру і спорт» [3], «Концепції виховання особистості в умовах розвитку української державності» [5], державної програми «Фізичне виховання – здоров'я нації»[8].

Основоположним програмним документом, який визначає державну політику в галузі фізичного виховання на період становлення національної системи освіти в Україні є «Концепція фізичного виховання в системі освіти України», що визначає напрями і зміст практичної діяльності всіх органів, структур і осіб, які організовують і здійснюють процес фізичного виховання, зокрема й у системі вищої освіти. Відповідно до Концепції, фізичне виховання є обов'язковим та здійснюється в усіх закладах вищої освіти України, незалежно від форм власності, де одним із суб'єктів фізичного виховання є студенти вищих закладів освіти всіх рівнів акредитації. У «Концепції фізичного виховання в системі освіти України» також визначено провідні напрями розвитку наукових досліджень з проблем фізичного виховання студентів: розробка концепції розвитку науки в галузі фізичного виховання і спорту, а також програмно-нормативних основ фізичного виховання студентської молоді з урахуванням критеріїв оцінки здоров'я, дотримання здорового способу життя та фізичного самовдосконалення [8].

Висновки. Фізичне виховання є пріоритетним напрямом державної політики і обов'язковою складовою системи вищої освіти. Фізичне виховання має відноситися до основних видів дисциплін, а заняття повинні мати практичний характер. Підтримка державних установ, у питанні розвитку фізичної культури і спорту, фізичного виховання у будь-яких осередках освіти, повинна бути постійною, актуальною, всебічною. Це означає, що відповідні накази, рекомендації, стратегії мають втілюватися у життя молоді, а не залишатися тільки на папері.

Перспективи подальших розвідок у цьому напрямку полягають у створення нової моделі мотивації студентської молоді до занять з фізичного виховання. Мотивація повинна дотримуватися сучасних тенденцій – це заохочення та інші важелі, які вплинуть на покращення ситуації в області розвитку фізичної культури та спорту, впровадження здорового способу життя, як складової частини по збереженню і зміцненню здоров'я студента засобами фізичної культури і спорту в період навчального процесу.

Література

1. Банах ВІ. Формування мотивації студентів шляхом впровадження ефективних підходів до навчання. Інноваційні підходи до фізичного виховання і спорту студентської молоді. Матеріали п'ятого регіонального науково-методичний семінару. За заг. ред. Огністого А. В., Огністої К. М. Тернопіль: В-во СМТ «ТАІП», 2020. С. 22-27.
2. Білецька В, Семененко В, Завальнюк В. Самооцінка фізичного розвитку студентів з різним рівнем фізичної підготовленості. *Спортивна наука та здоров'я людини*. 2021;2(6):87-98.
3. Закон України «Про фізичну культуру та спорт» (1994) /Законодавство України. Відомості Верховної Ради України.
4. Закон України «Про освіту» // Законодавство України / Верховна Рада України (2017). №2145 – VIII.
5. Концепція фізичного виховання в системі освіти України. *Фізичне виховання в школі*. 2000;№1.
6. Лист-звернення Міністерства освіти і науки України до керівників закладів вищої освіти. (2021). № 1/9-164.
7. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Рекомендацій щодо стратегічного розвитку фізичного виховання та спорту серед студентської молоді на період до 2025 року» (2021). № 193.
8. Національна стратегія з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація» [Інтернет]. Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/42/20160>.
9. Ольховий ОМ. Стан функціонування системи фізичного виховання закладів вищої освіти. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*. 2014; 2:79-83.
10. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення щорічного оцінювання фізичної підготовленості населення України» (2005). №1045
11. Постанова Кабінету Міністрів України «Стратегія розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року» (2020). №1089.

Reference

1. Formation of students' motivation through the introduction of effective approaches to teaching. Innovative approaches to physical education and sports of student youth. Materials of the fifth regional scientific and methodological seminar (2020). Edited by Ognisty AV, Ognisty KM Ternopil: TIP Publishing House, C. 22-27.
2. Biletska V, Semenenko V, Zavalniuk V. (2021). Self-assessment of physical development of students with different levels of physical fitness. *Sports science and human health*.;2(6):87-98.
3. Law of Ukraine "On Physical Culture and Sports" (1994). / Legislation of Ukraine. Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine.
4. Law of Ukraine "On Education" (2017). // Legislation of Ukraine / Verkhovna Rada of Ukraine NO. 2145 - VIII.

5. The concept of physical education in the education system of Ukraine (2000). Physical education at school.; №1.
6. Letter of appeal of the Ministry of Education and Science of Ukraine to the heads of higher education institutions (2021). № 1/9-164.
7. Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine "On Approval of Recommendations for the Strategic Development of Physical Education and Sports among Student Youth for the Period up to 2025" (2021). № 193.
8. National Strategy for Healthy Physical Activity in Ukraine for the period up to 2025 "Physical Activity - Healthy Lifestyle - Healthy Nation" [Internet]. Access mode: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/42/20160>.
9. Olkhovyi OM. The state of functioning of the system of physical education of higher education institutions (2014). Theory and methods of physical education and sports. 2:79-83.
10. Resolution of the Cabinet Ministers of Ukraine «On approval of the procedure for conducting an annual assessment of physical fitness of the population of Ukraine». (2005). №1045
11. Resolution of the Cabinet Ministers of Ukraine «Strategy for the development of physical culture and sports for the period up to 2028» (2020). №1089.

DOI: [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2025.07\(194\).37](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2025.07(194).37)
УДК: 796.062:005.8(478)

Рімар Ю.І.
кандидат наук фіз. вих.,
доцент кафедри Олімпійських та неолімпійських видів спорту
Запорізька політехніка, м. Запоріжжя.
0000-0001-6160-7648

Атаманюк С.І.
доктор педагогічних наук, кандидат наук з фізичного виховання і спорту
професор кафедри Олімпійських та неолімпійських видів спорту
Запорізька політехніка, м. Запоріжжя.
[0000-0002-4800-5965](https://orcid.org/0000-0002-4800-5965)

Терьохіна О.Л.
кандидат пед. наук., доцент кафедри Олімпійських та неолімпійських видів спорту
Запорізька політехніка, м. Запоріжжя.
0000-0001-5835-4846

Гальченко Л.В.
кандидат пед. наук., доцент кафедри Олімпійських та неолімпійських видів спорту
Запорізька політехніка, м. Запоріжжя.
[0000-0002-9451-5835](https://orcid.org/0000-0002-9451-5835)

Соляник Д.Г.
викладач кафедри Олімпійських та неолімпійських видів спорту
Запорізька політехніка, м. Запоріжжя.
[0000-0001-9619-8223](https://orcid.org/0000-0001-9619-8223)

СТАН РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНОЇ СКЛАДОВОЇ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ В УКРАЇНІ

Останні два десятиліття в Україні відбуваються значні зміни та реформування в усіх галузях економіки та інших сферах держави. Змінюється глобальний устрій існування. Руйнуються старі підвалини та принципи та вводяться зовсім нові та не адаптовані достатньо. Кардинально змінюється орієнтація на зовнішнього гегемона. Тому спостерігаємо, як ці зміни сприймаються соціумом та взагалі впроваджуються в систему. Наразі розглянемо стан розвитку економічної складової, саме фізичного виховання студентів в нашій державі.

Сучасні соціально-економічні умови висувають високі вимоги до фізичної підготовленості, працездатності та функціонального стану молодого покоління. Сьогодення нам диктує нові пріоритети в фізичному вихованні студентів. Оздоровча спрямованість фізичного виховання – це головний напрямок, оскільки здорова людина означає здорова нація.

Можливим вирішенням задач по оздоровленню в наших студентських установах ми бачимо авторські програми, які складаються з урахуванням індивідуальних особливостей студентів та мають, в основі, вузьку направленість на особисті потреби. Поки ми на початку цих трансформаційних нововведень, тому звичайно повністю не сформували якісної та об'ємної, універсальної програми. Але маємо базові засади та напрямок руху. Держава намагається в складних нинішніх умовах надавати допомогу та підтримує зміни, наскільки це на разі можливо. Ситуація нестабільна, але впровадження сприймаються відповідними органами та організаціями та активно реалізуються, не дивлячись ні на що. Економічна складова базується звичайно на комерційній основі, тобто, систему фізичного виховання треба виводити лише з державного фінансування та переводити до ринку вільної торгівлі. Ця система може існувати безпосередньо більш самостійно, підтримуючись спеціальними центрами розвитку спортивного виховання та ін..

Ключові слова: економічна складова, фізичне виховання, студенти.

Rimar Yu. I., Terokhina O. L. State of development of the economic component of students' physical education in Ukraine. Over the past two decades, significant changes and reforms have been taking place in Ukraine in all sectors of the

**ВИМОГИ ДО СТАТЕЙ НАУКОВОГО ФАХОВОГО ВИДАННЯ «НАУКОВИЙ ЧАСОПИС УДУ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА. СЕРІЯ 15. НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ФІЗИЧНОЇ
КУЛЬТУРИ (ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ)»**

Редакція приймає до друку у виданні наукові статті з педагогіки, фізичного виховання і спорту, що раніше не публікувалися.

Статті, подані до збірника наукових праць, мають містити такі структурні елементи: постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями; аналіз останніх досліджень і публікацій; формування мети статті (постановка завдання); висвітлення

процедури теоретико-методологічного та/або експериментального дослідження із зазначенням методів дослідження; виклад основного матеріалу дослідження; висновки і перспективи подальших розвідок у цьому напрямку; список використаних джерел. Текст статті має бути викладений у науковому стилі, не містити орфографічних, граматичних та стилістичних помилок.

Статті, подані з порушеннями перелічених вимог, редакційна колегія не розглядає.

Вимоги до оформлення статей. Текст статті обсягом 10 і більше сторінок друкується в редакторі Microsoft Word for Windows; формат тексту – *doc, шрифт тексту – Times New Roman, розмір – 14 pt, інтервал – 1,5, абзацний відступ – 1,25 см, вирівнювання по ширині. Параметри сторінки: ліве поле – 30 мм, праве – 20 мм, верхнє, нижнє – 20 мм. До статті можна включати графічні матеріали – рисунки, таблиці, фото, формули тощо. Графічні матеріали контрастні (формули, рисунки, схеми), згруповані, розташовуються у тексті статті з підписами та порядковим номером та виконані в одному з графічних редакторів; шрифт у таблицях і на рисунках – не менше 11 pt.

Посилання на використані джерела подаються у квадратних дужках. Нумерація джерел наскрізна за алфавітом. Список використаних джерел має складатися із двох блоків (джерела мовою оригіналу та References). Стил оформлення бібліографічного запису першого блоку дозволяється на вибір: ДСТУ 8302:2015 або один із віднесених до рекомендованого переліку стилів, які є загальноживаними в зарубіжній практиці оформлення наукових робіт (відповідно до наказу МОНУ від 12 січня 2017 року № 40). References наводиться з метою активного включення публікацій в обіг наукової інформації та їх коректного індексування наукометричними системами. Транслітерований список повинен бути оформлений згідно стандарту APA (American Psychological Association) (<http://nbuv.gov.ua/node/929>). Оформити цитування відповідно до стандарту APA можна на сайті онлайнового автоматичного формування посилань: <http://www.bibme.org/apa/book-citation/manual>. Важливо(!) в елементах опису слід використовувати лише прямі лапки (") та заборонено замінювати латинські літери кирилицею. Якщо в списку є посилання на іноземні публікації, вони повністю повторюються в списку, наведеному на латиниці.

Оформлення титульної сторінки статті: УДК; прізвище та ініціали автора(ів), науковий ступінь, вчене звання, посада, повна назва закладу освіти чи наукової установи, місто мовою статті (курсивний шрифт, вирівнювання по правому краю); нижче через інтервал – назва статті прописними літерами, шрифт – жирний, вирівнювання по центру; через інтервал подається анотація (слово «анотація» не пишеться), що містить прізвище та ініціали автора(ів) (для англ. варіанта – прізвище та ім'я повністю), назву статті, текст (тезисно виклад основних положень, результатів і висновків статті), ключові слова (до семи) та подається двома мовами (українська, англійська) або трьома мовами, якщо мова статті інша (мова оригіналу, українська, англійська). Обсяг анотації – 100-150 слів українською мовою та мовою статті, 250-300 слів англійською мовою.

Окремими файлами подаються: довідка про автора та рецензія на статтю (за необхідності). Електронну версію матеріалів (статті + авторська довідка + рецензія наукового керівника (за необхідності) направляти на e-mail: 4asopis_seria15@ukr.net.

Автори без наукового ступеня обов'язково надсилають рецензію наукового керівника/фахівця з відповідної галузі досліджень (сканований варіант завіреного документа). Довідка про автора повинна включати прізвище, ім'я по батькові автора і всі дані про нього (поштовий індекс, місто, місце роботи, посада, наукове звання, вчений ступінь, контактні телефони, електронну адресу. У довідці варто зазначити про потребу отримання друкованої версії номеру журналу вказати адресу відділення Нової пошти отримувача. Співавтори або бажаючі можуть замовити додаткову кількість збірників вартістю 100 грн. за 1 примірник.

Матеріали рецензуються членами редакційної колегії збірника та зовнішніми незалежними експертами, виходячи з принципу об'єктивності, з позицій вищих міжнародних академічних стандартів якості. За зміст і достовірність наведених даних та посилань відповідальність несуть автори. Редакційна колегія може не поділяти думки авторів. Редакційна колегія залишає за собою право відхиляти неякісні матеріали без пояснення причин. При передруці матеріалів посилання на видання обов'язкове.

Після рецензування матеріали статей проходять перевірку на плагіат. Повідомлення про прийняття її до друку (чивідхилення) надсилається автору на електронну адресу після проходження процедури рецензування та плагіат-перевірки. **Тільки за позитивного висновку щодо друку статті автор має оплатити видання і обов'язково надіслати копію квитанції про оплату на електронну адресу редакції або sms-повідомлення на +380639888210, вказавши своє прізвище і перераховану суму коштів.**

За довідками звертатися за номером +380639888210 (Валерія Володимирівна).

Збірник виходить щомісячно. Прийняті до розгляду статті після процедури рецензування, перевірки тексту на унікальність приймаються до друку; після здійснення автором оплати за видавничі послуги, статті **в порядку черги** друкуються у найближчому номері видання. Електронна версія збірника надсилається авторам на e-mail, друкований примірник – Новою Поштою (оплата пересилання отримувачем). У випадку перевищення ліміту поточного випуску, прийняті до друку статті друкуються у наступному номері видання (наступного місяця).

REQUIREMENTS TO THE SCIENTIFIC FACULTY ARTICLES
"SCIENTIFIC JOURNAL OF THE UKRAINIAN STATE
UNIVERSITY NAMED AFTER MYKHAILO DRAGOMANOV. SERIES № 15.
SCIENTIFIC-PEDAGOGICAL PROBLEMS OF PHYSICAL CULTURE (PHYSICAL CULTURE
AND SPORTS) »

The editorial board accepts for publication in the publication scientific articles on pedagogy, physical education and sports that have not been published before. Articles submitted to the collection of scientific papers should contain the following structural elements: problem statement and its connection with important scientific and practical tasks; analysis of

recent research and publications; formation of the purpose of the article (task statement); coverage of the procedure of theoretical and methodological and / or experimental research with indication of research methods; presentation of the main research material; conclusions and prospects for further explorations in this direction; references. The text of the article should be presented in a scientific style, not contain spelling, grammatical and stylistic errors. Articles submitted in violation of these requirements are not considered by the editorial board. Requirements for the design of articles. The text of an article of 10 or more pages is printed in Microsoft Word for Windows; text format - * doc, text font - Times New Roman, size - 14 pt, spacing - 1.5, paragraph indent - 1.25 cm, width alignment. Page options: left margin - 30 mm, right - 20 mm, top, bottom - 20 mm.

The article can include graphic materials - drawings, tables, photos, formulas, etc. Contrasting graphic materials (formulas, figures, schemes), grouped, are located in the text of the article with captions and serial number and made in one of the graphic editors; font in tables and figures - not less than 11 pt. References to the sources used are given in square brackets. Numbering of sources through alphabetical order. The list of sources used should consist of two blocks (sources in the original language and References). The style of bibliographic record of the first block is allowed to choose: DSTU 8302: 2015 or one of the recommended lists of styles that are common in foreign practice of scientific works (according to the order of the Ministry of Education and Science of January 12, 2017 № 40). References are provided in order to actively include publications in the circulation of scientific information and their correct indexing by scientometric systems. The transliterated list must be prepared according to the ARA (American Psychological Association) standard (<http://nbuv.gov.ua/node/929>). You can make a citation in accordance with the ARA standard on the website of online automatic link formation: <http://www.bibme.org/apa/book-citation/manual>. Important (!) Only direct quotation marks (") should be used in the description elements and it is forbidden to replace Latin letters with Cyrillic letters. If there are references to foreign publications in the list, they are completely repeated in the list given in Latin.

Registration of the title page of the article: UDC; surname and initials of the author (s), scientific degree, academic title, position, full name of the educational institution or scientific institution, city in the language of the article (italics, alignment on the right edge); below the space - the title of the article in capital letters, font - bold, centered; an annotation is submitted at intervals (the word "annotation" is not written), containing the surname and initials of the author (s) (for the English version - surname and name in full), the title of the article, the text), keywords (up to seven) and submitted in two languages (Ukrainian, English) or in three languages, if the language of the article is different (original language, Ukrainian, English). The volume of the annotation is 100-150 words in Ukrainian and the language of the article, 250-300 words in English. Separate files are provided: information about the author and a review of the article (if necessary).

The electronic version of the materials (articles + author's certificate + review of the supervisor) (if necessary) should be sent to e-mail: **4asopis_seria15@ukr.net**. Authors without a degree must submit a review by a supervisor / specialist in the relevant field of research (scanned version of a certified document).

The author's certificate must include the author's surname, patronymic and all data about him (postal code, city, place of work, position, academic title, academic degree, contact telephone numbers, e-mail address. The certificate should indicate the need to obtain a printed version. The co-authors or those who wish can order an additional number of collections worth UAH 160 per 1 copy. The materials are reviewed by members of the editorial board of the collection and external independent experts, based on the principle of objectivity, from the standpoint of the highest international academic quality standards. The authors are responsible for the content and accuracy of the given data and references. The editorial board may not share the views of the authors. The Editorial Board reserves the right to reject poor quality materials without explanation. When reprinting materials, reference to the publication is required. After reviewing the materials of the articles are tested for plagiarism. Notice of its acceptance for publication (or rejection) is sent to the author's e-mail address after the review and plagiarism.

Only if the conclusion is positive about the publication of the article, the author must pay for the publication and be sure to send a copy of the payment receipt to the e-mail address or sms-message to +380639888210, indicating his name and the amount transferred.

For inquiries call +380639888210 (Valeria).

The collection is published monthly. Articles accepted for consideration after the review procedure, checks of the text for uniqueness are accepted for printing; after the author pays for publishing services, the articles are printed in turn in the next issue. The electronic version of the collection is sent to the authors by e-mail, a printed copy - by Nova Poshta (payment by the recipient). In case of exceeding the limit of the current issue, the articles accepted for printing are published in the next issue (next month).